

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Petri Leurenii Societatis Jesu, SS. Theologiæ
Doctoris, & SS. Canonum Professoris Vicarius Episcopalis,
Sive Tractatus Quaternarius Per Quæstiones & Responsa
Canonica Deductus**

Leuren, Peter

Coloniae Agrippinae, 1708

17. Qualiter differat ab Officiali.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74203)

ubi etiam addit: ad Sedem Apostolicam pertinebit examinare, num ob aliam similem necessitatis causam opus sit Episcopo perpetuum Vicarium ac Coepiscopum in jurisdictione exercenda subordinatum adjungere; cum id a jure communi exorbitans, & non nisi dispensative permitti possit, ut notat Gl. in cit. c. quoniam. v. necessitas.

Questio 15. Qualiter Vicarius generalis differat à Coadjutore Episcopi?

Respondeo: Cum Coadjutor dicatur proprie is, qui Episcopo infirmo, vel senio confecto, aut iniuquo Administratori adjungitur, ut in officio & administratione coadjuvet. Barbof. *Juris Eccl.* l. 1. c. 15. n. 6. juxta c. 1. de Cler. agror. in decretal. & in 6. & c. grandi. de suppl. negl. vralator. in 6. patet, differre ab illo Vicarium generalem in plurimis.

Questio 16. Qualiter Vicarius generalis Episcopi differat ab Archidiacono?

1. Respondeo, Tametsi Archidiaconus quoque de jure communi in quibusdam conveniat, Barbof. *loc. cit.* n. 50. differat tamen ab eo Vicarius generalis in tribus potissimum. Primò, quod ab Archidiacono ad Episcopum appelletur, Barbof. *loc. cit.* juxta c. Romana. de appellat. Sicut & à sententia Vicarii foranei & alterius inferioris. A Vicario generali verò non nisi ad Episcopum superiorem, Laym. in c. ut Archidiaconus. de off. Archid. nisi forte consuetudo habeat aliud, ut ait Barbof. *loc. cit.* Verùm hæc differentia fundatur in ea, quòd Vicarius non solum ordinariam, sed eandem cum Episcopo jurisdictionem, seu idem tribunal habeat; secus ac contingit in Archidiacono, qui etsi habeat ordinariam, non tamen eandem jurisdictionem cum Episcopo.

2. Secundò, quod officium Archidiaconi non expiret per mortem Episcopi; secus sit de officio Vicarii, nisi, ut addit Barbof. esset constitutus cum consensu Capituli. Hæc quoque differentia fundatur in alia, nempe, quod Archidiaconus non ab homine, sed à jure constitutus sit; & jurisdictionem suam habeat, dum ipso jure est Vicarius Episcopi; cum officium vicariatus ejus dignitati annexum sit, ideoque ei auferri non potest, & sic sit Vicarius natus, intitulus perpetuus. Vicarius verò sit Vicarius factus (nempe ab Episcopo juxta auctoritatem & institutionem Canonum) non intitulus, ac temporalis, & pro libitu amovibilis. Laym. *loc. cit.* ubi etiam ex Hostiens. qualiter jurisdictione ordinaria Archidiaconi proveniat directè à lege, indirectè ab homine v. g. ab Episcopo constituente Archidiaconum. Jurisdictione verò ordinaria Vicarii generalis directè ab homine, nempe Episcopo create Vicarium, indirectè à lege dante auctoritate instituendi Vicarium. De quo plura infra, ubi de Archidiacono.

3. Tertio, quod Archidiaconus post Vicarium cum cæteris dignitatibus & Canonicis sedet; Vicarius verò generalis omnibus post Episcopum præferatur. Barbof. verum, ut vides, differentia hæc extrinseca est.

Questio 17. Qualiter Vicarius generalis differat ab Officiali?

1. Respondeo primò: Vicarius generalis & Officialis (intellige principalis) idem significant, & in effectu nulla inter eos nisi in nomine ver-

satur differentia. Barbof. *loc. cit.* n. 12. citans Rimin. in rubric. de off. Vicar. num. 113. Covar. l. 3. var. c. 20. n. 46. Mandos. in reg. 14. cancell. q. 6. n. 16. Menoch. *conf.* 51. num. 38. Item Pirh. *ad tit. de off. Vicar.* n. 26. Pignat. *to. 6. consult.* 6. n. 7. Laym. in c. Romana. de off. Vic. in 6. n. 3. citans Sylv. v. Vic. Sanch. de matrim. l. 3. dz. 9. n. 11. Sbroz. de off. Vicar. l. 4. q. 7. uti id colligitur ex Trident. *sess.* 24. c. 16. Dixi ab Officiali principali; nam quandoque duo sunt in Diocesi Officiales, unus principalis, qui generatim vices Episcopi gerit, saltem in spiritualibus, alter verò Officialis minus principalis & priori subordinatus, vel qui Consistorio Episcopi præest in certis tantum causis, v. g. in matrimonialibus, decimalibus, &c. Pirh. *cit.* num. 7. Et patet, hunc Officialem minus principalem, etsi simpliciter quoque dicatur Officialis, non esse eundem cum Vicario generali; quia ei subordinatus est, ejusque jurisdictione delegata. Et de hoc Officiali minus principali loqui videntur auctores apud Sbroz. l. 1. q. 7. n. 1. & seq. cententes esse differentiam inter Officialem & Vicarium, & adducentes pro hoc varios textus, quos lege ibidem.

2. Respondeo Secundò. Tametsi igitur Officialis principalis Episcopi & Vicarius generalis idem sint, ex usu tamen & consuetudine tam Datarie quam Cancellarie Apostolicæ literæ Sedis Apostolicæ (quæ semper committuntur Vicariis Episcoporum, sive beneficiales sint, sive dispensationum matrimonialium, sive continentibus mandatum aliquod aliud ad gratiam. Rosa. *loc. paulò post citand.*) si ad regiones ultra montanas (puta ad Hispaniam, Galliam, Germaniam, Angliam, Poloniam, Africam, &c.) dirigantur, semper inscribuntur Officiali, sive adhibetur terminus Officialis v. g. dilecto filio venerabilis Fratris nostri Episcopi Monasteriensis Officiali; vel simpliciter: Dilecto filio Officiali Monasteriensis. Literæ verò destinatæ ad regiones Cismontanas v. g. (ut expressè Barbof. & Sbroz. loco paulò post citand.) ad Italiam, Ungariam, Dalmatiam, Albaniam, Sclavoniam, Cyprum, Cretam & partes Orientales, item Siciliam, Corficam, Sardiniam, &c. destinantur, inscribuntur Vicario generali. v. g. Dilecto filio Vicario venerabilis Fratris nostri Episcopi Bononiensis in spiritualibus Generali, &c. Barbof. Pirh. *locis cit.* Laym. in c. statutum. de rescrip. in 6. n. 2. Rosa de Executorib. liter. Apost. p. 1. c. 3. n. 22. Sbroz. l. 1. q. 2. n. 10. citans Gemin. in c. fin. de off. Vic. in 6. n. 5. Mandos. ad reg. 14. cancell. q. 6. n. 8. ex quo eodem Mandosio subjungit Sbroz. quod ista sit forma inscribendi literas, quæ prætermittit literæ seu Bullæ non careant suspitione falsitatis, uti pro hoc citat Cuchum institut. *Juris can. de Vicar. tit.* 8. num. 5. l. 2. Alphons. Carmon. *tr. de incompat. benef.* p. 1. c. 15. n. 1. Sic itaque apud nos termino Officialis intelligitur Officialis principalis, cui videlicet jurisdictione Episcopalis generatim tam quo ad causas, quam quo ad loca Diocesis commissa est, qui apud nos, ut dictum, Vicarius in spiritualibus generalis appellari solet, Laym. *loc. cit.* Quod si verò in Diocesi aliqua duo sunt Officiales æque principales, seu duo Vicarii generales concurrentes in ordinaria Episcopali sibi commissa jurisdictione, commissiones Apostolicæ inscriptæ Officiali utrique ex illis delegari possunt. Laym. *ibidem* juxta Gl. marginal. *recept. v. principalis in Clem. 2. de rescrip.* Si verò plures sint Officiales Episcopi sive Vicarii, unus in temporalibus, alter in spiritualibus, vel unus in certa parte Diocesis, aut quò ad certas causas; aliter generatim, tunc is solus tanquam principalis li-

teras Apostolicas, quæ Officiali inscribuntur, accipiet. Laym. l. c. citans Gl. in cit. Clem. v. principali. & v. foraneo. Sbroz. l. 2. q. 29. Garc. de benef. p. 5. c. 8. n. 36. & 120.

Questio 18. Quibus præterea nominibus veniat Vicarius generalis?

Respondeo: Imprimis venit nomine Ordinarii. Rosa loc. cit. num. 21. ubi: Ordinarii nomine pro certo tenendum est, quod venit Episcopus ac ejus Vicarius seu Officialis generalis. Laym. in c. cum in generali. de off. Vicar. in 6. n. 9. Sbroz. l. 1. q. 2. n. 16. Paris. de resign. l. 3. q. 11. num. 22. citans quam plurimos alios. Item intelligi quandoque debet nomine Episcopi & diocesani, ut in casu Trident. Sess. 23. c. 15. ubi de approbatione Confessariorum (quam à Vicario etiam fieri posse, probabiliter docet Suarez. Tom. 4. d. 28. sect. 7.) Laym. loc. cit. & in casu Trident. Sess. 25. c. 3. ubi agitur de excommunicatione intentari solita ad inventorum restitutionem faciendam, ita ut licet dicatur: & à solis Episcopis promulganda: eo tamen nomine etiam comprehendatur Vicarius, ut docent Sanch. de matrim. l. 3. d. 29. num. 16. Garc. de benef. p. 5. c. 8. num. 95. apud Laym. loc. cit. Item dicitur quandoque Comissarius. Sbroz. l. c. n. 11. citans Pavin. de pot. Capit. Sed. vac. p. 2. q. 10. in princip. Mandos. ad Reg. 14. Cancell. q. 6. num. 10. Item dicitur quandoque Vicedominus. Sbroz. l. c. n. 21. citans Abb. in c. 2. num. 3. ne Pralat. vices suas. Speculator. l. 1. tit. de Vicedom. &c. Item locum tenens. Sbroz. loc. cit. num. 19. citans Federic. de Senis. Conf. 302. num. 1. in fine. Covar. l. 4. variat. resolut. c. 20. num. 4. &c. Item procurator Episcopi. Sbroz. l. c. num. 17. citans c. petitio. de Procurator. & ibi DD. Gemin. in c. licet. de off. Vicar. in 6. num. 12. Plura alia nomina, quibus veniat Vicarius, vide apud eundem Sbroz. cit. q. 2. ubi etiam num. 23. ait, omnia hæc nomina, Ordinarius, Deputatus, Commissarius, Missus, Dominicus, Visitator & Suffectus, Substitutus, Procurator Episcopi, Oeconomus, Vicegerens, locum tenens, Vicedominus, dum de vicario Episcopi dicuntur, esse Synonyma juxta Jo. And. Rebuff. Diaz. Pazon. &c. idemque fuse probat l. 1. q. 7. a. n. 7.

Questio 19. Sub nomine generalis Vicarii Episcopi quinam veniant præter Vicarium propriè ac specialiter talem?

Respondeo: Venit imprimis Capitulum Sede vacante. Sbroz. l. 1. q. 3. num. 14. Tametsi enim illud propriè non dicatur Vicarius Episcopi, sed potius successor Episcopi, eadè inque cum eo persona. Sbroz. l. 1. q. 15. num. 4. juxta dicenda à nobis aliàs, inter Vicarios tamen Episcoporum numerandum est. Sbroz. cit. q. 15. num. 1. Numerantur quoque inter Vicarios Episcoporum eorum Coadjutores, utpote qui in pluribus eorum morbo ac senio impeditorum vices gerunt. Barbof. juris Eccles. l. 1. c. 15. num. 1. juncto. num. 6. Item Episcopi plerumque titulares hodie dum dicti suffraganei ab iis assumpti, ut vices eorum gerant in exercendis pontificalibus. Item Archidiaconi, qui à jure constituti, Vicarii nati Episcoporum dicuntur. Sbroz. cit. q. 3. à num. 15. Item Archipresbyteri Civitatenfes, qui quoque Vicarii nati Episcoporum dicuntur quò ad spiritualia quædam ministeria, de quibus in tit. de off. Archipresb. Sbroz. cit. q. 3. num. 18. Ac denique sunt Chorepiscopi: hi enim olim erant quasi suffraganei & Vicarii simul Episcoporum, quibus scilicet plurima cum Episco-

pis ministeriorum communis erat dispensatio. Barbof. loc. cit. num. 1. ubi, uti & c. 16. per totum. eorum, quod olim gerebant, munus & diversas species explicat.

PARAGRAPHUS II.

De constitutione, seu creatione Vicarii.

Questio 20. An & qualiter Vicarius generalis constituatur ab Episcopo?

Respondeo: Præter ea, quæ dicta sunt, quòd Vicarii quidam constituantur à lege, alii ab homine seu hominis factò, & inter hos sic Vicarius generalis Episcopi, de quo hic, constituitur seu deputatur hic Vicarius hodie dum ab Episcopo, & quidem solo, sine requisitione consensûs aut consilii Capituli. Barbof. cit. c. 15. num. 15. Sbroz. l. 1. q. 54. num. 1. Pirh. ad tit. de offic. Vicar. num. 28. Pax Jord. l. 12. tit. 1. num. 22. Azor. Instit. mor. p. 2. l. 3. c. 6. & c. 43. q. 2. citans Hostiens. in sum. tit. de off. Vicar. §. in quibus. vers. sed nunquid. Abb. in c. tua nobis. tit. eod. num. 4. Pavin. tr. de pot. cap. sed. vac. p. 2. q. 10. Rebuff. pr. benef. tit. de Vicar. Episc. num. 1. Approbaturque id ipsum consuetudine recepta, quæ in hoc servanda est. Azor. cit. c. 6. Pirh. l. c. Sbroz. l. c. num. 2. citans Bertach. tr. de Episc. p. 7. c. 10. Rebuff. ubi ante. Cuchum. Instit. juris can. tit. 8. de Vicar. Episc. num. 36. l. 2. Bero conf. 23. num. 4. vol. 1. Dixi hodie dum; quia olim necesse erat adhiberi consensum Capituli in creatione Vicarii Episcopi, ut satis indicat Sbroz. l. 2. q. 55. num. 11. ubi ait: Vicarius Episcopi non fit à solo Episcopo, sed cum consensu & auctoritate Capituli, & sic ab universitate, quæ in Capitulo & Episcopo consistit. Nec dicatur, quòd Vicarius Episcopi à solo Episcopo fiat c. 1. cum gl. ne Pralat. vices suas. & c. 2. de off. Vicar. in 6. quia, ut inquit Bero, per illa jura non excluditur Capitulum, à quo Vicarius de jure fieri dicitur. Vel responderetur secundum Bero, quòd illa jura loquantur de consuetudine, secundum quam hodie Episcopi adversus Capitula omnia jura, quæ ei competeant, usurparunt. Ut dicitur in c. ea noscitur. de his, que sunt à Pralat. sine consensu capit. Quæ consuetudine, ut per Sbroz. sic stante, hodie Episcopus non dat jurisdictionem Vicario, sed consuetudo, cujus auctoritate hodie solus Episcopus Vicarium facit, & ideo Vicarius olim à Capitulo & Episcopo, & sic ab universitate, & hodie à consuetudine habet jurisdictionem, & sic dicitur habere ordinariam.

Questio 21. An tam parvarum quàm magnarum urbium & diocesum Episcopi constituere sibi possint Vicarium generalem?

Respondeo affirmativè: nam præter Vicarios natos seu nativos Episcopi à catione deputatos (quales sunt Archidiaconi & Archipresbyteri) facultas constituendi Vicarium generalem conceditur simpliciter Episcopo, ut patet ex tit. de off. Vicar. in 6. Pax Jord. l. c. citans Rebuff. in pr. tit. de Vicar. Episc. Scacciam de judic. l. 1. c. 12. n. 12.

Quest.